

Kirkeministeriet

Folketingets Kirkeudvalg
Christian.Juhl@ft.dk
Lov@ft.dk

Kirkeudvalget har ved brev af 16. oktober 2017 (KIU L 19 – spørgsmål 5) bedt om min besvarelse af spørgsmål:

”Mener ministeren, at det vil være i strid med grundloven at ligestille livssynssamfund med religiøse samfund i lovforslaget?”

Svar:

Forslag til Lov om trossamfund uden for folkekirken indeholder i § 1 en definition af trossamfund. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Ved trossamfund forstås i denne lov et fællesskab, hvis mennesker samles om en tro på magter, som står over mennesker og naturlove, efter udformede læresætninger og ritualer”.

Af de særlige bemærkninger til lovforslagets § 1 fremgår det bl.a.:

”Bestemmelsen er formuleret med udgangspunkt i Det Rådgivende Udvalg vedrørende Trossamfunds praksis, som er baseret på forarbejderne til ægteskabsloven samt den forfatningsretlige fortolkning af begrebet ’trossamfund’.

Definitionen indebærer, at der ved et ’trossamfund’ forstås et fællesskab, hvis medlemmer samles om en tro på magter, som står over mennesker og naturlove, efter udformede læresætninger og ritualer.

Det første led af definitionen – ’Ved trossamfund forstås et fællesskab’ – skal forstås således, at trossamfundet skal være en forenet gruppe af mennesker (et ’samfund’, et ’fællesskab’). Trossamfundet kan således ikke bestå i kun en enkeltpersons idéer og tanker, men idéerne skal deles af et fællesskab.

Det andet led – ’hvis medlemmer samles om en tro på magter, som står over mennesker og naturlove’ – bestemmer, at fællesskabet skal mødes omkring en religiøs tro. Formuleringen omfatter - i overensstemmelse med grundlovens § 67 – ikke blot monoteistiske men også polyteistiske religioner, dvs. religioner, der bygger deres lære på én eller flere guder eller guddommelige instanser. Formuleringen omfatter også religioner, der ikke samler sig om egentligt guddommelige instanser, men bygger på en tro på en mere ubestemt kraft eller magt af ikke-fysisk, transcendent art, f.eks. visse grene af buddhismen. Rene livssynssamfund eller filosofiske foreninger falder derimod uden for formuleringen. Dette gælder også f.eks. rent kulturelt-etniske foreninger, hvilket også har været tilfældet i den hidtidige praksis med godkendelse af trossamfund i medfør af ægteskabsloven.

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
Telefax 3392 3913
e-post km@km.dk

Dokument nr.: 128783/17

Dette dokumentnr. bedes oplyst ved henvendelse til Kirkeministeriet

Dato: 13. november 2017

Det sidste led – 'efter udformede læresætninger og ritualer' – henviser til, hvordan troen er udformet. Heri er der en lige vægtning af henholdsvis læresætninger, som kan være religiøse tekster, og ritualer, der forstås som religiøse handlinger eller forskrifter for sådanne handlinger.”

Rene livssynssamfund falder som nævnt uden for lovforslagets definition af trossamfund.

Religionsfriheden er beskyttet i grundlovens § 67. Anvendelsesområdet for § 67 er 'gudsdyrkelse'. Bestemmelsen omfatter først og fremmest de egentlige rituelle og kultiske handlinger, såsom forkyndelse, bøn, gudstjeneste, dåb m.v.

Bestemmelsen sikrer borgerne en materiel religiøs forenings-, forsamlings- og ytringsfrihed.

Religionsfrihed efter grundlovens § 67 indebærer bl.a., at der ikke kan stilles krav om, at et trossamfund skal godkendes af staten for, at det kan virke i Danmark. Trossamfund kan således eksistere under den almindelige religions- og foreningsfrihed uden offentlig godkendelse.

Grundloven er imidlertid ikke til hinder for, at der kan stilles krav om godkendelse af trossamfund, hvis de – ud over hvad der følger af den almindelige religions- og foreningsfrihed – tildeles særlige rettigheder i borgerlige forhold, fx adgang til at foretage vielse.

Livssynssamfund er ikke trossamfund og er derfor ikke beskyttet af grundlovens § 67, hvilket også betyder, at livssynssamfund ikke med henvisning til grundloven har krav på at have de samme rettigheder og pligter som trossamfund.

Grundloven ikke er til hinder for, at livssynssamfund tillægges samme rettigheder og pligter som trossamfund.

Mette Bock

Pernille Esdahl
/ Pernille Esdahl
kontorchef